

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 409/2020
18.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против тужених А.Д. “Железнице Србије” из Београда, чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ... и А.Д. за железнички превоз робе „Србија карго“ Београд, чији је пуномоћник Ђорђе Ђурић, адвокат из ..., ради исплате накнаде за топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиле која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2541/19 од 03.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.06.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2541/19 од 03.09.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2541/19 од 03.09.2019. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 370/19 од 30.04.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 370/19 од 30.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезу тужени да јој на име накнаде за топли оброк солидарно исплате износ од 291.469,20 динара за период од 16.01.2015. године до 16.01.2018. године, са законском затезном каматом почев од доспећа сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате на име накнаде за регрес износ од 159.285,00 динара са законском затезном каматом почев од доспећа сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да друготуженом накнади трошкове поступка у износу од 31.430,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, а ставом четвртим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2541/19 од 03.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда

Основног суда у Крагујевцу П1 370/19 од 30.04.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка

Против правноснажне другостепене пресуде тужиле је благовремено изјавила ревизију, позивајући се на одредбу члана 404. став 1. ЗПП.

Првотужени и друготужени су поднели одговоре на ревизију.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама) прописано је да се посебна ревизија може изјавити због погрешне материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије цени Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиле применом одредбе члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом одредбе члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија тужиле основана.

Тужиле је тужбом поднетом дана 16.01.2018. године тражила накнаду због неисплаћеног регреса за годишњи одмор за 2015, 2016, 2017. и 2018. годину, као и накнаду трошкова за исхрану у току рада, почев од 16.01.2015. године до 16.01.2018. године. У правноснажно окончаном поступку утврђено је да је тужиле била у радном односу код првотуженог А.Д. „Железнице Србије“ Београд, да је након статусне промене код првотуженог, у августу 2015. године, друготужени А.Д. за железнички превоз робе „Србија карго“ преузео уговор о раду тужиле, након чега је тужиле наставила да обавља рад код друготуженог, као послодавца правног следбеника. Према закљученом уговору о раду, запослени имају право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и других примања у складу са Законом и Колективним уговором, а према закљученом Анексу уговора о раду, запослени имају право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и право на друга примања по основу радног односа, у складу са Колективним уговором.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама, са образложењем да, без обзира што висина спорних трошкова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом учесника колективног

преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених, па спорно право запослених није могло бити утврђено на неповољнији начин општим актима туженог, од начина прописаног одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиље се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, број 61/05) који се примењује од 01.01.2006. године, прописано је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник РС“, број 4/06, одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану и току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61. па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006. године у висини од 53,50 динара и за период јули-децембар 2006. године у износу од 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да је у вредност једног часа из става 1. и 2. овог члана, укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор, сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године, запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради излазе налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиље на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужили ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и трошкова исхране у току рада номинално исказали у платној листи тужиље, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да су тужени, у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиље. Обзиром да Анекс Колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужила може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужила је тужбене захтеве поставила у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на

основу налаза и мишљења вештака применом наведених параметара и то према првој варијанти налаза, а вештак је урадио обрачун накнаде за топли оброк у висини од 20% од просечне нето зараде по запосленом у Републици Србији, односно 15% и обрачун накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 100% од једне просечне нето зараде по запосленом у Републици Србији, односно 75%, а у складу са Општим Колективним уговором који је важио до септембра 1995. године.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић